

Kvalitetsredovisning förskola Spånga-Tensta

2018

stockholm.se

Innehåll

Sammanfattande analys	3
Framgångsfaktorer	5
Utvecklingsområden och gemensamma insatser.....	7
<i>Utvecklingsområden</i>	7
<i>Stadsdelsgemensamma insatser</i>	7
Förslag till kommunfullmäktige/nämnd för kommande budgetår.....	8
Underlag för stadsdelsnämndens analys för innevarande budgetår..	9
Kvalitetsarbets genomförande	9
Utvecklingsområden för innevarande budgetår.....	11
Nämndmål och enhetsmål med pedagogisk inriktning.....	15
Övriga stadsdelsnämndsgemensamma insatser	17
Strukturella förutsättningar.....	18
Självvärdering	20
Förskoleundersökning	22
Övriga underlag	25

Sammanfattande analys

Förvaltningen bedömer att förskolorna sammantaget har en god måluppfyllelse för läroplanens målområden. Resultatet visar på en viss variation mellan enheterna och det finns utvecklingsområden som behöver prioriteras.

Andelen förskollärare är 36,1 procent, ett lägre värde än KF:s årsmål som är 41 procent. Sett över tidsperioden 2016 – 2018 har andelen förskollärare varierat mellan 33,1 till 36,1 procent.

Möjliga orsaker till att en större höjning uteblivit är pensionsavgångar där det varit svårt att tillsätta förskollärare. Barnantalet sjunker och förskolan kan därför ibland behöva avvakta med rekryteringar. Förskollärartätheten varierar dock mellan enheterna, från 24,6 procent till 41,3 procent. En anledning är att förskolor med hög förskollärartäthet oftare har lättare att rekrytera eftersom förskollärare ofta vill arbeta tillsammans med andra förskollärare. För det arbetslag som saknar förskollärare ansvarar utvecklingsledare och förskollärare från annan avdelning för planering och uppföljning av de målstyrda processerna. Arbetslaget följs även särskilt upp av förskolans ledning. Förvaltningen arbetar vidare med strategin för att öka andelen förskollärare och för att stärka förskollärarnas yrkesroll.

Normer och värden

Förskolorna arbetar utifrån ett inkluderande synsätt där varje barns egna behov integreras i det pedagogiska arbetet. Arbetslagens MoRs, mål och resultatstyrning, uppföljningar visar dock på viss svårighet att inkludera alla barn. Det är svårt att utläsa hur involverade och delaktiga barnen är i de olika lärprocesserna. Stödteamet fortsätter sitt påbörjade uppdrag att skapa likvärdighet i förskolan för barn i behov av särskilt stöd. En del i det arbetet är kompetensutveckling kring lågaffektivt bemötande och tecken som alternativ kommunikation för att bättre kunna inkludera alla barn. Förskoleundersökningen visar, trots att resultatet är lägre än föregående år, ett relativt högt resultat gällande normer och värden. Andelen anmälda kränkningar har minskat sedan föregående år.

Utveckling och lärande

Stadsdelens förskolor har under året fortsatt arbetet med det gemensamma temat, *Vad kan barns möte med konst tillsammans med naturvetenskap bli?* Syftet med ett gemensamt tema är att bygga en gemensam pedagogisk plattform, med ett helhetsperspektiv utifrån läroplansområdena och att utveckla arbetet med projekterande förhållningssätt, med pedagogisk dokumentation som verktyg.

Temat har skapat en ökad likvärdighet inom stadsdelens förskolor och bidragit till pedagogernas ökade kunskaper kring läroplansområden. I förskolornas rapporter och utvärderingar från året syns framförallt att ökade och mer likvärdiga kunskaper kring skapande, digitalisering samt ett fördjupat projekterande förhållningssätt. Barnen visar på ett förändrat kunnande kopplat till konst, skapande tekniker, användning av digitala verktyg samt ökad begreppsbyggnad. Detta resultat syns inte i förskolornas självskattningar i kvalitetsindikatorn eller i förskoleundersökningen. Resultatet för området utveckling och lärande är lägre jämfört med föregående år, förutom kring frågan om digitalisering. Förskolorna uppger samtidigt avsaknad av kompetens kring digitalisering som orsak till att inte komma vidare till nästa nivå i kvalitetsindikatorn. Resultatet visar att förskolorna behöver utveckla arbetet med att synliggöra och kommunicera verksamheten till vårdnadshavarna. För att säkerställa likvärdighet kommer arbetet med likvärdiga bedömningar i självskattningsverktyget kvalitetsindikatorn fortsätta under kommande år.

Barns inflytande

Barn har utifrån sina förutsättningar, möjlighet till egna val under dagen. Genom arbetet med pedagogisk dokumentation, får barnen inflytande över innehållet i den dagliga verksamheten. Barn och pedagoger reflekterar tillsammans om aktuella händelser och pågående projekt. Reflektionerna kan se olika ut beroende på innehåll i projekten och barnens åldrar. Förskolorna uppger också en utmaning i att fånga när de yngsta barnen reflekterar kring skillnader och likheter, ställer hypoteser och utövar inflytande över sitt lärande. En enhet har fått syn på att barns inflytande i större utsträckning rör arbetssätt än innehåll.

Förskola och hem

Samverkan med vårdnadshavarna har varit ett utvecklingsområde och enheterna har hittat nya former för att nå fler vårdnadshavare genom bland annat, öppet kök och workshops kopplat till förskolans uppdrag. Förskolorna har även fortsatt sitt arbete med drop in, föräldramöten och föräldradyaloger. Alla förskolor erbjuder vårdnadshavarna utvecklingssamtal. Många av stadsdelsområdets förskolor arbetar med föräldraaktiv inskolning, en metod för en god kontakt mellan förskola och hem. Vårdnadshavarna får insyn i verksamheten och får möjlighet att bekanta sig med andra vårdnadshavare, vilket skapar delaktighet.

Förskolorna delger vårdnadshavarna information kring förskolan, dess verksamhet och aktiviteter genom bland annat informationsbrev. Arbetet pågår med utveckling av rutiner för information till hemmen inför införandet av skolplattformen.

Förskoleundersökningens resultat för samverkan med hemmet är lägre än föregående år men ligger högre än stadens resultat. Förskolorna anger till viss del att en lägre skattning i kvalitetsindikatorn beror på att vårdnadshavarna inte involverats i önskad utsträckning vilket skulle kunna tyda på ett samband med resultatet i förskoleundersökningen.

Samverkan med skolan

Förskolan och skolan har under året gjort ett omtag kring samarbetet. Utifrån stadens skolprogram genomförde förskolans och skolans ledningsgrupper samverkansdag med temat anmälningar om kränkningar och diskrimineringar i skolverksamheten.

Stadens riktlinjer följs för samarbete mellan förskola och skola. Överlämningsamtal och skolbesök genomförs. Vårdnadshavarna får information om hur och när de ska söka skola för sina barn. Förskolorna överför information och dokumentation av förskolans pedagogiska arbete samt barns behov och lärande i dialog med vårdnadshavarna. Samarbetet med skolorna kan se olika ut. Några förskolor har besökt skolorna som en första kontakt och barnen har deltagit i aktiviteter som skolan bjudit in till.

Framgångsfaktorer

Förskolans ledningsgrupp (LG17) består av avdelningschef, förskolechefer, enhetschef för stöd- och administration samt ett analysteam. Teamet består av medarbetare från fyra olika avdelningar inom förvaltningen. Från HR deltar en HR-strateg, en ekonomicontroller från ekonomiavdelningen, en verksamhetscontroller från avdelningen analys och kvalitet samt en utvecklingsstrateg tillhörande avdelning förskola. Arbetet med att utveckla och tydliggöra ledningsgruppens uppdrag påbörjades hösten 2017 har fortsatt under året. Syfte är att skapa en likvärdig förskola där LG17 ska arbeta övergripande med att:

- Driva strategiska frågor för en likvärdig förskola med god kvalitet i Spånga-Tensta.
- Nationell och kommunal måluppfyllelse enligt styrdokument.
- Arbeta för att säkerställa förutsättningar för en god arbetsmiljö.

Under året har ledningsgruppen exempelvis arbetat fram strukturella- och relationella överenskommelser kopplat till ledningsgruppens arbetssätt. Återkommande har diskussioner förts kring hur förskolorna kan organisera sin ledningsorganisation för att främja det närvarande och pedagogiska ledarskapet, i syfte att skapa goda förutsättningar för barnskötares och förskollärares

arbetssituation. Arbetet har gett effekter i form av en tydligare styrning för likvärdig förskola. Exempel på detta är att den sedan tidigare tillsatta operativa utvecklingsgrupp som arbetar med pedagogiska frågor har fått en tydligare styrning och arbetar på uppdrag av LG17. Arbetsgruppen för digitalisering har slagits samman med utvecklingsgruppen vilket bidragit till koppla digitalisering till pedagogisk verksamhetsutveckling.

Utvecklingsgruppen leds av förskoleavdelningens utvecklingssekreterare och består av en utvecklingsledare eller en biträdande förskolechef från varje förskoleenhet.

Att det ovan beskrivna har gett goda resultat visar sig genom att nya medarbetare i ledningsgruppen beskriver att den gemensamma pedagogiska plattformen är tydlig, att förskolecheferna leder sina enheter mot gemensamma mål och att det i ledningsgruppen finns en öppen och tillåtande kultur.

Analysteamets uppdrag är att:

- Stödja avdelningen och enheterna när det gäller verksamhetsstyrning, uppföljning och utveckling.
- Utveckla processer för att möjliggöra en effektivare, styrning, god ekonomisk hushållning, god kvalitet samt högre måluppfyllelse inom givna ramar.
- Stödja avdelningen och enheterna i personalfrågor, bidrar till att utveckla organisationen, processer och strategier samt se till att lagar och avtal följs.

Under året genomför analysteamet tre dagar tillsammans med avdelningschef och förskoleverksamhetens ledningsgrupper. Dagarna är kopplade till processen kring budget, verksamhetsplan och verksamhetsuppföljning. Under dagarna analysera förskolornas resultat utifrån analysteamets olika infallsvinklar. Syftet är att utifrån ett helhetsperspektiv nå en likvärdig förskola. Genom att det finns en transparent av resultaten och genom gemensam analys bidrar det till att enheterna lär av varandra och goda exempel sprids mellan enheterna.

En annan framgångsfaktor är att utvecklingsgruppen har genomfört workshops, med alla stadsdelens medarbetare, kopplat till det gemensamma temat. Det första tillfället hade rubriken ”konstarter” och höstens tillfälle gick under rubriken ”analogt möter digitalt”. Samtidig och gemensam utbildning har gjort att den didaktiska kompetensen kring projekterade arbetsätt har ökat vilket gett positiva effekter i verksamheten med barnen. Förskolorna uttrycker att barnen utmanas att arbeta mer ämnesövergripande kopplat till skapande och digitalisering.

Ledningsgruppen arbetar med kollegialt lärande. En enhet har under året delats med sig av hur de arbetat framgångsrikt med föräldrasamverkan och nu har välbesökta workshops samt goda resultat i förskoleundersökningen.

Andra enheter har inspirerats av deras arbete provar och utvecklar nya sätt för samverkan med vårdnadshavarna.

Utvecklingsområden och gemensamma insatser på stadsdelsnämnds nivå för kommande budgetår

Utvecklingsområden

För att erbjuda en likvärdig förskoleverksamhet av god kvalitet är personalens kompetens en viktig faktor. Kompetensförsörjning av medarbetarna kopplat till språk, digitalisering och jämställdhet är utvecklingsområden under kommande år. Det finns behov av kunskap inom flerspråkighet och språkutvecklande arbetssätt. Även stärka pedagogers kompetens inom svenska språket för att möjliggöra ökad förståelse för det pedagogiska uppdraget och innebörden av läroplanen.

En språkgrupp har under året tillsatts. Gruppen består av tre medarbetare, varav en specialpedagog med kompetens kring språkstörning. Dessa har genom staden utbildats till kursledare för flerspråkighetsutbildning. Under 2019 kommer de hålla i flerspråkighetsutbildning för stadsdelens medarbetare. De har också i uppdrag att revidera stadsdelens språkprogram.

Stadsdelens specialpedagoger har över tid utbildat förskolans medarbetare i tecken som alternativ kommunikation (TAKK). Denna satsning fortsätter under 2019.

Förskolorna kommer i takt med skolplattformens införande arbeta med att digitalisera fler arbetssätt. Kompetensen kring att arbeta med digitala verktyg, inklusive programmering, i undervisningen behöver öka. Något som ofta anges som orsak för att inte nå nästa nivå i kvalitetsindikatorn.

Representant från förskoleenheterna kommer delta i programmeringsnätverk på Medioteket och därefter fortbilda medarbetare internt. Utvecklingsgruppen deltar under året i en fördjupningsutbildning i digitalisering samt leder workshops för medarbetarna med fokus på digitalisering och språk.

Förskolorna har påbörjat arbetet med jämställdhetsanalyser. Kompetens kring arbetsmetoden Sjuan kommer att spridas under året. Förskolan arbetar utifrån stadens program för jämställdhet.

Stadsdelsgemensamma insatser

Förvaltningen har under åren 2016-2018 arbetat utifrån en strategi för att öka andelen förskollärare och att stärka förskollärarnas yrkesroll.

Kvalitetsredovisning förskola

Spånga-Tensta

8 (26)

En framgångsrik insats för att öka andelen förskollärare är att ta emot studenter på förskolorna, för det behövs fler utbildade VFU-handledare. I syfte att tillgängliggöra handledarutbildningen för stadsdelens förskollärare organiserar Spånga-Tensta under våren 2019 en lokal VFU-handledarutbildning tillsammans med Brommas och Hässelby-Vällingbys stadsdelsförvaltningar. Tio förskollärare från Spånga-Tensta beräknas delta i utbildningen.

Introduktionsåret, som följer skolverkets riktlinjer, för nyutexaminerade förskollärare fortsätter. Målet med introduktionsperioden är att under ett år stödja den nyutbildade förskolläraren i sitt arbete. Introduktionens syfte är att utveckla förståelsen för förskolan som arbetsplats och dess roll i samhället. Som en utvecklingsmöjlighet erbjuds alla nyanställda förskollärare med tidigare erfarenhet ett temaår som förskolans huvudmentorer ansvarar för. Syftet med detta är att skapa ett sammanhang och få kunskap om hela förskoleverksamheten i stadsdelen. Förvaltningen avser fortsätta erbjuda förskollärestudenter som studerar sista terminen timanställning på förskolorna då det visat sig vara en lyckad väg till rekrytering.

Under 2019 ska den reviderade läroplanen implementeras och medarbetarna ges kompetensutveckling utifrån begreppen undervisning och utbildning. Förvaltningen ser under året över förskollärarnas planeringstid utifrån förskollärarnas undervisningsuppdrag. Utvecklingsgruppen har påbörjat att se över enheternas protokoll för mål- och resultatstyrning i syfte att nå mer likvärdighet, tydliggöra undervisning och fånga upp barns förändrade kunnande.

Förskolans stödteam, bestående av förskolepsykolog och fyra specialpedagoger fortsätter ge alla förskolor handledning och arbetar verksamhetsnära för barn i behov av särskilt stöd. De utbildar medarbetare inom tecken som alternativ kommunikation (TAKK), Alla Barn i Centrum (ABC) för pedagoger, lågaffektivt bemötande och svåra samtal.

Utifrån stadens riktlinjer kring säker förskola har förvaltningen arbetat fram stadsdelsövergripande rutiner. Dessa ska under kommande år färdigställas och implementeras.

Förskolornas kockar kommer uppdatera sin kompetens kring grundläggande hygien och egenkontroll, HACCP.

Förslag till kommunfullmäktige/nämnd för kommande budgetår

Förvaltningen ser positivt på att staden nu förbereder uppdragsutbildning från barnskötare till förskollärare i stadens regi, då behoven av förskollärare inom de närmsta åren inte täcks av tillgång till befintliga eller nyutexaminerade förskollärare.

Dock är det viktigt hur platserna fördelas utifrån stadsdelarnas behov och förskollärartäthet. Önskvärt är om även innehållet i utbildningen kan påverkas utifrån Stockholms varierade demografi. En utveckling och fördjupning av barnskötarnas kompetens är också ett viktigt område.

Det finns ett behov av att höja kunskapen om det svenska språket bland vissa av förskolans medarbetare för att säkerställa att de uppfyller de krav som ställs på yrkesrollen utifrån läroplan och förskolans pedagogiska uppdrag. Olika möjligheter för att höja kompetensen inom språket behöver kartläggas. Delar av detta kan vara stadsövergripande i kombination med arbete inom den egna stadsdelen.

Förskolorna ser en ökad andel barn med neuropsykiatriska diagnoser, främst inom autismspektrat. Detta medför behov av att öka kompetens, utveckla arbetsätt och resurser inom förskolan. Därför vore en gemensam satsning på fortbildning önskvärd av staden.

Underlag för stadsdelsnämndens analys för innevarande budgetår

Kvalitetsarbets genomförande

Spånga - Tensta förskolor bedriver ett systematiskt kvalitetsarbete som bygger på stadens ledningssystem, ILS. I samband med att enheterna upprättar sina verksamhetsplaner formulerar de enhetsmål och förväntade resultat vilka följs upp i tertialrapporter, kvalitetsredovisning och verksamhetsberättelsen.

Enheterna upprättar sina verksamhetsplaner utifrån kommunfullmäktiges budget och mål, stadsdelsnämndens mål, läroplan för förskolan, skollag, barnkonventionen samt aktuella utvecklingsområden. Det finns även aktiviteter och indikatorer kopplat till målen som ska stödja måluppfyllelse. I samband med upprättade av verksamhetsplan får förskolecheferna fördjupa sig i och ge återkoppling på en annan enhets verksamhetsplan. Även avdelningschef, utvecklingsstrateg och verksamhetscontroller är delaktiga i arbetet.

Kvalitetsindikatorn, WKI, är ett stöd för förskolans personal i bedömningen av arbetslagens förmåga att stödja barns utveckling och lärande utifrån läroplanens områden och mål. Skattningen genomförs 1-2 gånger per år. Förskolecheferna för en dialog med arbetslagen kring deras självskattning.

Uppföljningen av mål- och resultatstyrning, MoRs, har bidragit till enheternas bedömning av verksamhetens förmåga att leva upp till läroplanens mål och intentioner.

Kvalitetsredovisning förskola

Spånga-Tensta

10 (26)

Enheternas underlag består av reflektionsprotokoll, pedagogisk dokumentation, barnintervjuer, observationer, avdelningarnas utvärderingar, sammanfattning av utvecklingssamtal, förskoleundersökningen och WKI. Uppföljningen genomförs fyra gånger per år.

Under året genomför analysteamet tre dagar tillsammans med avdelningschef och förskoleverksamhetens ledningsgrupper. Dagarna är kopplade till budget, verksamhetsplan och verksamhetsrapporter och att analysera förskolornas resultat utifrån analysteamets olika infallsvinklar. Syftet är att utifrån ett helhetsperspektiv nå en likvärdig förskola.

Utifrån utökande anvisningar har enheterna skrivit en kombinerad tertialrapport 2 och kvalitetsredovisning. Avdelningschef har tillsammans med utvecklingsstrateg och verksamhetscontroller genomfört resultatdialoger med samtliga enheter där förskolechef, biträdande förskolechef eller pedagogisk utvecklingsledare deltagit. Under dialogerna sker en diskussion kopplat till enheternas resultatavla och rapporter. Enheternas rapporter och resultatdialoger ligger till grund för kvalitetsredovisningen.

Analys

Analyser av vilka resultat förskolorna får fatt i visar att MoRs-protokollen stödjer förskollärarna att tillsammans med arbetslagen utveckla det pedagogiska arbetet. Arbetet pågår på enheterna att revidera frågorna i protokollet för att utifrån den reviderade läroplanen tydligare synliggöra undervisning och förskolans arbete med jämställdhet. Ett behov finns också att se över barns individuella dokumentationer i syfte att få fatt på barn förändrande kunnande.

Resultatdialogerna kompletterar rapporterna genom diskussioner förtydligas och fördjupas analyserna och följdfrågor kan diskuteras. Genom att utgå från resultatavlor med enhetens nyckeltal förtydligas kopplingen mellan hur olika delar av verksamheten hänger ihop och påverkar varandra.

En förbättring inför kommande år är att förtydliga de kombinerade anvisningarna inför tertial 2 och kvalitetsredovisningen. Genom att tydligare skilja på vad som är anvisningar och vad som är tips för att skriva en bra analys kan rapporterna bli tydligare och analyserna djupare. Även här behöver resultat och analyser fokusera på var undervisningen gett för effekter, vad syns i barns förändrade kunnande.

För att säkerställa likvärdighet kommer arbetet med likvärdiga bedömningar i självskattningsverktyget kvalitetsindikatorn fortsätta.

Arbete som förskolornas ledningsgrupper gör tillsammans med analysteamet har bidragit till att det finns en transparent av resultaten mellan enheterna. Den gemensamma analysen bidrar det till att enheterna lär av varandra och goda exempel sprids mellan enheterna.

Utvecklingsområden för innevarande budgetår

Gemensamt tema

För att öka likvärdigheten i förvaltningens förskolor har ett antal gemensamma insatser genomförts under året. Det gemensamma temat, *Vad kan barns möte med konst tillsammans med naturvetenskap bli?* är en del av arbetet kring likvärdighet. Utifrån det gemensamma temat och arbetet för likvärdighet skapades ett gemensamt enhetsmål i verksamhetsplanen för 2018, ”Flickor och pojkar utvecklar lärandestrategier, förmågor och kunskaper i utmanande pedagogiska miljöer.”

Förutom att skapa en likvärdighet förskolorna emellan är syftet med temat att utveckla det projekterande arbetssättet där läroplanens alla delar ryms samt utveckla den pedagogiska dokumentationen. Temat ska även stärka förskolornas arbete med konst, skapande, naturvetenskap och teknik. Det gemensamma temat ska även öka samarbetet mellan förskolorna och utveckla nya samverkansformer för att delge varandra kunskaper och sprida lärande exempel. Utifrån det gemensamma temat utformar förskolan sin undervisning utifrån de nationella målen.

I samband med terminsuppstart av förskolornas gemensamma tema har intern utbildning genomförts. Samtliga medarbetare i stadsdelen har deltagit. Syftet med utbildningen var att öka medvetenheten och visa på fler möjligheter till utforskande. Att med stöd av exempelvis digitala verktyg utveckla metodiken kring konst och naturvetenskapliga fenomen, lyfta och integrera flera uttryckssätt samt öka kunskaper om olika material och tekniker.

Enheternas resultat visar att det gemensamma temat bidragit till att ge barnen större möjligheter att fördjupa sig och utmanas i flera olika uttryckssätt, framför allt inom konst och skapande. Barnen har tillgodogjort sig nya begrepp och känner igen konst i sin stadsdel. Barnen visar på ökande kunskaper i skapande tekniker och användning av digitala verktyg. Förskolorna har ställt ut barnens arbete runt om i stadsdelen och bjudit in vårdnadshavare och allmänheten till utställningen *Spår av barn*. Det gemensamma temat har gynnat det kollektiva lärandet pedagoger emellan vilket i sin tur gett barnen en ökad likvärdighet i verksamheten som erbjuds. Flera enheter uttrycker det gemensamma temat har bidragit till en ökad pedagogisk medvetenhet hos medarbetare.

Hälsofrämjande livsstil

Rapporten Skillnadernas Stockholm, delrapport Förskola - en god investering i jämlika uppväxtvillkor visar att en förskola med goda lärande- och utvecklingsmöjligheter kan bidra till att stärka barnens hälsa både på kort och lång sikt och främja goda skolresultat i framtiden. Det finns också ett tydligt samband mellan fysisk aktivitet, bra kosthållning och god hälsa. I förvaltningens stadsdelsområden finns skillnader vad gäller exempelvis tandhälsa, kunskaper om kost och dess påverkan. För att minska dessa skillnader är förskolorna en viktig del. Enheternas resultat visar att barnen har erbjudits ett hälsoinriktat arbete med dagliga rörelse- och idrottsaktiviteter samt bland annat hälsovecka, idrottsdag och friluftsdagar. Femåringar i förskolorna i Hjulsta och Tensta har deltagit i simskola. Förskolorna har informerat vårdnadshavare om de kultur- och idrottsaktiviteter som erbjuds i närområdet.

Inom ramen för Lokalt utvecklings program *Barn och Ungas livsvillkor i Spånga-Tensta* har en samverkansdag organiserats kopplat till fysisk aktivitet och hälsa. På konferensen deltog ett 100-tal representanter från skola, förskola, socialtjänst, beställarenheten för personer med funktionsnedsättning, fält och fritid och polis samt även utbildnings- idrotts- och kulturförvaltningen. En förskolenhet bidrog med att berätta om sitt arbete med temaveckor kring kost, rörelse och hälsa.

Digitalisering

Utmaningen gällande digitalisering inför året var fortsatt kompetensutveckling samt att öka likvärdigheten mellan förskolorna. Förskolans ledningsgrupper har under året arbetat i olika forum och tagit fram gemensamma målbilder kopplat till digitalisering och kommunikation.

Resultat är att enheterna har tagit fram utvärderingsbara mål för pedagogers och barns användande av digitala verktyg och resurser i lärandet samt påbörjat en kompetensutvecklingsplan för att säkerställa att personal ges möjlighet att tillsammans med barnen arbeta med netetik och upphovsrätt. Enheternas ledningsfunktioner har under året deltagit i utbildningen *Leda digital utveckling* via LIN samt *Outlookutbildning* på Medioteket. Enheterna har planerat och organiserat för införandet av Skolplattformen och 68 ambassadörer har genomgått Skolplattformsutbildningen. För att öka likvärdigheten har förskolan ökat andelen digitala lärplattor. Under 2019 är målsättningen varje medarbetare har en lärplatta som arbetsverktyg.

Samtliga stadsdelens pedagoger har deltagit i workshopen "analogt möter digitalt" kopplat till det gemensamma temat. Enheternas resultat visar att adekvat digital kompetens överlag finns i alla arbetslag men inte hos alla individer. Variationen i digitalkompetens hos medarbetare är fortsatt stor.

Jämställdhet

Fjolårets resultat i förskoleundersökning visade på skillnader i nöjdheten hos vårdnadshavare till flickor respektive pojkar och det fanns ett behov av kompetenshöjande insatser kring att arbeta med jämställdhet. Resultatet från årets förskoleundersökning visar ett jämnare resultat i nöjdheten hos vårdnadshavare till flickor respektive pojkar.

Förskolornas resultat visar på att medvetenheten kring könsstereotypa mönster hos flickor och pojkar har höjts det finns bättre kunskaper om hur förskolan kan arbeta praktisk med jämställdhetsfrågor. Dock framkommer fortsatt en svårighet att få fatt på eventuella könsskillnader kopplat till olika aktiviteter.

Samverkan med vårdnadshavare

En utmaning för året var att med hjälp av nya metoder nå en ökad samverkan med vårdnadshavarna. Under året har förskolorna utvecklat och erbjudit olika former av samverkan exempelvis föräldraråd, workshops och föräldrdialoger. Det råder en stor variation mellan enheterna hur välbesökta forumen är.

Att samverka kring hälsofrämjande arbete har skapat möjlighet till nya samverkansformer. Vårdnadshavarna har exempelvis bjudits in till så kallade *öppna kök*, där förskolans pedagoger och kock erbjuder och visar på och diskuterar bra kost tillsammans med vårdnadshavarna.

De öppna förskolorna har bjudit in vårdnadshavare till information om språkstimulerande förhållningssätt samt presenterat andra verksamheter/funktioner så som tandhälsan, svenska för invandrare (SFI) samt stadsdelens föräldrarådgivare och köhandläggare.

Analys

Gemensamt tema

Att samla stadsdelens förskolor kring ett gemensamt tema har varit en framgångsfaktor, att mötas i pedagogiska diskussioner över enhetsgränser har bidragit till yrkesstolthet. Genom de gemensamma fortbildningsinsatserna så som inspirationsföreläsningar och workshops har en gemensam plattform skapats och möjligheterna för kollegialt lärande och utbyte av erfarenheter mellan förskolorna har ökat. I samtliga enheters analyser lyfts det gemensamma temat som en bidragande orsak till utveckling och fördjupning av det projekterande arbetssättet. Likvärdigheten kring barnens utbildning har ökat genom att barn erbjuds en mer tvärvetenskaplig undervisning. Barnen visar på ett förändrat kunnande kopplat till konst, skapande tekniker, användning av digitala verktyg samt ökad begreppsbyggnad. Resultatet i förskoleundersökningen tyder dock

på svårigheter att kommunicera på vilket sätt förskolan arbetar med olika läroplansområden inom det gemensamma temat.

Hälsofrämjande livsstil

Ett samarbete mellan lokal simförening och förskolorna i Tensta har möjliggjort för förskolornas femåringar att delta i simskola. Både barn och vårdnadshavare har uppskattat simundervisning.

Förskolornas information till vårdnadshavarna om de olika idrotts- och fritidsaktiviteter som finns i närområdet har tagits emot positivt men många aktiviteter vänder sig dock till barn i skolåldern. En reflektion är att även kunna koppla den psykiska hälsan, till arbetet med hälsofrämjande livsstil, i syfte att utveckla andra arbetssätt och aktiviteter.

Digitaliseringen

Genom att ledningsgruppen arbetat systematiskt för förskolornas digitalisering med bland annat framtagande av digital målbild för stadsdelen samt tillhörande aktiviteter finns nu digitalisering på alla enheters agenda. Även om förskolecheferna ofta delegerar arbetsprocesserna till andra ledningsfunktioner hålls frågan kring digitaliseringen samman genom att exempelvis låta förskolecheferna, i LG17, presentera sin enhets införandeplan för skolplattformen.

Workshops för förskolornas ledningsgrupper kring digitalisering och kommunikation har synliggjort vikten av att man som chef ser sin roll i digitalisering av förskolornas verksamhet och att dessa workshops är viktiga utifrån likvärdigheten. De workshops kring digitalisering, som samtliga medarbetare deltagit i, har bidragit till en samsyn i stadsdelen kring ämnesområdet och ett kollektiv lärande. Digitalisering är ett fortsatt utvecklingsområde.

Förskolornas kunskap kring programmering behöver öka samt implementering av digitala arbetssätt kopplat till barn, medarbetare och ledning.

Ytterligare en utmaning framåt är att säkerställa att alla vårdnadshavare har möjlighet att använda stadens system digitalt. Utmaningen består exempelvis i att vårdnadshavare behöver ha tillgång till BankID, något som förutsätter ett svenskt personnummer.

Jämställdhet

Genom att förskolorna arbetat med litteratur kring jämställdhet samt under hösten till viss del påbörjat arbetet med *sjuan*, metod för jämställdhetsanalys, har kunskapen kring jämställdhet fått ett ökat fokus i förskolan.

Exempelvis har förskolorna fått syn på och börjat analysera hur olika material påverkar och används av flickor respektive pojkar. Arbetet med jämställdhet är ett fortsatt utvecklingsområde. Den förskola som har erfarenhet av arbete med *sjuan* kommer introducera andra enheter och förskolorna utvecklar sitt arbete utifrån stadens program för jämställdhet.

Samverkan med vårdnadshavare

Förskolorna har provat olika former och tidpunkter för samverkan med vårdnadshavare. Andelen besökare varierar mellan enheterna. Framgångsfaktorer har varit att erbjuda vårdnadshavare samverkan i workshopform med olika teman, en samverkan som byggts upp över tid och som nu har högt deltagande av vårdnadshavare. En annan samverkansform som lockat vårdnadshavare är pedagogledda ABC – kurser.

Samverkan med vårdnadshavarna behöver fortsätta utvecklas på i syfte att nå likvärdighet mellan förskolorna. I linje med läroplanen erbjuds vårdnadshavare att vara med och påverka och förskolorna fångar upp deras intresse.

Nämndmål och enhetsmål med pedagogisk inriktning för innevarande år

Barn och unga har goda och jämlika uppväxtvillkor

Förväntat resultat

- Flickor och pojkar utvecklar identitet, sociala förmågor och kunskaper i utmanande pedagogiska miljöer.
- Flickor och pojkar använder digitala verktyg och utvecklar sin digitala kompetens.
- Förskolans läroprocesser stimulerar flickor och pojkar till att reflektera över sitt eget lärande.
- Förskolorna medverkar till en hälsofrämjande livsstil.
- Flickor och pojkar har lika möjligheter.

Förskolorna beskriver att det gemensamma temat *Vad kan barns möte med konst tillsammans med naturvetenskap bli* har gett en positiv effekt på den pedagogiska verksamheten. Arbetet har vidgat barnens syn på konst och naturvetenskap. Förskolorna beskriver att arbetet i de olika projekten gett rika tillfällen att väva ihop aktiviteter kring läroplanens alla områden och att barnen erbjuds ett mer tvärvetenskapligt utforskande jämfört med tidigare.

Förskoleundersökningen visar ett ökat resultat gällande påståendet *Mitt barn använder sig av digitala verktyg i sitt lärande* och enheternas analyser visar att en ökad tillgång på digitala verktyg och pedagogernas ökande kompetens har bidragit till fördjupande av barns undersökande och reflektion.

Kvalitetsredovisning förskola

Spånga-Tensta

16 (26)

Förskolornas resultat visar att barnen har erbjudits ett hälsoinriktat arbete med dagliga rörelse- och idrottsaktiviteter samt exempelvis hälsovecka, idrotts- och friluftsdagar. Femåringar i förskolorna i Hjulsta och Tensta har deltagit i simskola. Förskolorna har informerat vårdnadshavare om de kultur- och idrottsaktiviteter som erbjuds i närområdet.

Förskoleundersökningens resultat gällande påståendet *Jag upplever att barnen på förskolan ges lika möjligheter att utvecklas oberoende av kön, etnisk tillhörighet, religion eller funktionsnedsättning* visar ett jämt resultat mellan vårdnadshavare till flickor respektive pojkar. Förskolornas uppföljningar och utvärderingar visar ett aktivt arbete med att alla barn ges möjlighet till egna val och deltar i reflektioner på olika sätt varje vecka.

FN:s barnkonvention är vägledande i nämndens arbete

Förväntat resultat

- Flickor och pojkar får sina rättigheter tillgodosedda.
- Flickor och pojkar är delaktiga samt har lika stort inflytande i verksamheternas innehåll.

Inför hösten har fyra specialpedagoger rekryterats. De arbetar nära verksamheten och utgör ett stöd för pedagogerna i arbetet med barn i behov av särskilt stöd. Enheten för stöd- och administration har introducerat ett flödesschema som bygger på specialpedagogiska skolmyndighetens värderingsverktyg. Resultat visar att flödesschemat ger en mer samlad bild av barnet. Barnhälsomöten har införts där förskolornas ledningsgrupper tillsammans med specialpedagog och stödenhetens avdelningschef stämmer av arbetet med barn i behov av särskilt stöd.

Förskolan har en pågående forskningssamverkan; lärmiljöer för barn med autism, tillsammans med Autismcenter, Stockholms universitet och habilitering. Forskare har under året genomfört studier om lärmiljöer, barnets funktionsnivå och delaktighet i förskolan samt tittat på kunskap, attityder, och hur förskolepedagoger själva upplever sin kompetens.

Barn har utifrån sina förutsättningar möjlighet till egna val under dagen. Genom arbetet med pedagogisk dokumentation, får barnen inflytande i den dagliga verksamheten. Barn och pedagoger reflekterar tillsammans kring bland annat pågående projekt.

Förskolornas resultat visar på att medvetenheten kring eventuella könsskillnader mellan flickor och pojkar har höjts och det finns bättre kunskaper om hur förskolan kan arbeta praktisk med jämställdhetsfrågor. Dock finns en fortsatt svårighet att få fatt på eventuella könsskillnader kopplat till olika aktiviteter.

Analys

Enheternas utvärderingar visar på en mer likvärdig förskola, det gemensamma temat anges som en anledning. Det kollektiva lärandet har stärkts av gemensam fortbildning. De förväntade resultaten har uppnåtts delvis på grund att förskollärarna utvecklat sitt pedagogiska ledarskap utifrån ledarutbildningen de genomgått. Förskollärarna har i större utsträckningen lett arbetslaget och strukturerat upp möten i syfte att utveckla undervisningen. I resultatdialoger framkommer att skillnader i vad barn erbjuds beror på att förskolornas fysiska förutsättningar skiljer sig åt så som lokaler och gårdar. Största skillnaden utgörs dock av medarbetarnas kompetens. Något som bekräftas av Skolverket allmänna råd; *störst betydelse för kvaliteten i förskolan har personalens utbildning och kompetens*. Att utbilda och kompetensutveckla medarbetarna samt stärka förskollärarna i deras ledarroll är ett fortsatt utvecklingsområde.

Förskolan får genom arbetet med mål- och resultatstyrning stöd i att föra bra och utvecklande diskussioner samt får syn på förbättringsområden. Förskolan behöver utveckla arbetsmetoder för att tydligare synliggöra och få fatt i förskolornas arbete med undervisning och jämställdhet. Ett behov finns också att se över barns individuella dokumentationer i syfte att få fatt på barns förändrande kunnande.

Likvärdigheten för barn i behov av särskilt stöd har ökat genom att varje enhet nu har tillgång till specialpedagogisk kompetens. Förskolorna har i större utsträckning än tidigare handledning i vardagen och kan på så sätt tillgodose flickors och pojkers behov. Arbetet med flödesscheman har lett till att förskolorna fått struktur i arbetet med barn i behov av särskilt stöd. För barnen har det inneburit anpassningar i verksamheten utifrån barnets behov.

Det finns en variation mellan förskoleenheterna kopplat till arbetet med jämställdhet utifrån vad förskolan har fokuserat på. Ett utvecklingsområde är strategiskt arbete på avdelningsnivå för att skapa likvärdighet mellan förskolorna kopplat till jämställdhet.

Övriga stadsdelsnämndsgemensamma insatser för innevarande budgetår för att öka måluppfyllelsen

Förskolläraren ansvarar för undervisningen och leder det pedagogiska arbetet i enlighet med skollag och läroplan. Stadsdelens förskollärare har under 2017-2018 genomgått en ledarutbildning. Utbildningen har varit ett led i att stärka och utveckla förskollärarens yrkesroll. Målet med denna satsning har varit att stadsdelsområdet förskollärare utvecklar sitt pedagogiska ledarskap och får redskap och metoder för att leda

Kvalitetsredovisning förskola

Spånga-Tensta

18 (26)

utvecklingsprocesser som syftar till att utveckla såväl barnens som arbetslagets lärande.

Medarbetarprogrammet, har under året varit obligatorisk för alla medarbetare i förvaltningen. Programmet består av fyra moduler, vilka syftar till att ge en ökad förståelse för och kunskaper i rollen som medarbetare. Program erbjuder kunskap och verktyg för hur man som medarbetare tillsammans med sina kollegor kan bidra till verksamhetsutveckling samt en välfungerande och välmående arbetsplats.

Förskolepsykolog har genomfört fortbildning inom Alla Barn i Centrum (ABC) för pedagoger. Sammanlagt utbildades sju pedagoger. 18 pedagoger har utbildats inom TAKK (tecken som alternativ kommunikation) av stadsdelens tal – och specialpedagog.

I stadsdelens finns idag sammantaget 58 VFU studenter. En VFU - dag anordnades i syfte att ge studenterna en inblick i förskolläraryrollen i Spånga - Tensta och få möjlighet att träffa andra studenter, stadsdelens huvudmentorer och stadsdelens VFU - samordnare.

Stadsdelen erbjuder studenter som går sin sista termin en timanställning om max 15 timmar/vecka vilket har visat sig vara en rekryteringsbas då flertalet gått vidare till tillsvidare anställningar.

Under året har en rutin för arbete med aktiva åtgärder mot kränkning och trakasserier i Spånga-Tenstas förskoleverksamhet arbetats fram och antagits. Arbetet med implementering pågår.

Analys

Fortbildningen i att stärka förskollärare i deras ledarroll har bidragit till att förskolorna har börjat arbetet med att klargöra roller ser över organisation och mötesstruktur. Arbetet fortsätter med att ser över förskollärarnas pedagogiska utvecklingstid.

Stödteamets fortbildningsinsats har synliggjort viken av att utveckla den språkliga kompetensen i förskolan för att inte missa barn med språksvårigheter. Stödteamet fortsätter att utbilda medarbetare kopplat till språk och kommunikation. Tillgången till förskolepsykolog har bidragit till fler utbildade ABC-handledare samt handledning för förskolorna vid komplexa situationer.

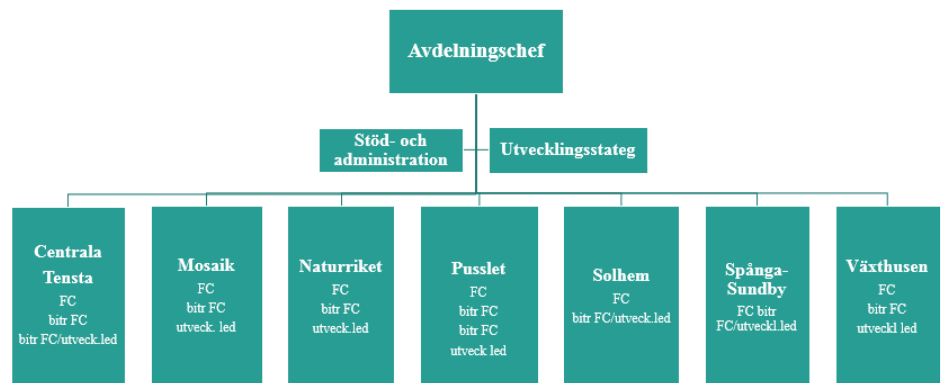
Förvaltningen fortsätter arbetet med att ta emot studenter samt gör en satsning på att utbilda fler VFU-handledare då det varit ett sätt att lyckas rekrytera förskollärare.

Strukturella förutsättningar

Förskoleverksamheten är organiserad i sju enheter. För att stödja enheternas arbete med barn i behov av särskilt stöd finns ett

stödteam som ingår i enheten för stöd- och administration, förskolepsykolog samt fyra specialpedagoger med olika kompetenser. För att tillgodo se barns olika behov och förutsättningar finns ett individuellt sökbart stöd, ett generellt stöd och ett socioekonomiskt tilläggsbelopp kopplat till de olika stadsdelsområdena.

Förskoleenheternas ledningsgrupper består av förskolechef, biträdande förskolechef samt utvecklingsledare. I vissa enheter är biträdande förskolechef även utvecklingsledare. En enhet, med stor geografisk spridning, har två biträdande förskolechefer samt en utvecklingsledare.

	Budgetår 2018	Budgetår 2017	Budgetår 2016
Antal inskrivna barn (antal)	1746	1888*	1815*
Andel anställda som förskollärare (räknat på årsarbetare) (%)	36	34	35
Barn per personal/årsarbetare med resurspersoner (antal)	4,9	5	5,1
Barn per personal/årsarbetare utan resurspersoner (antal)	5,3	5,4	5,4
Barn per grupp (antal)	15,7	15,1	15,4
Andel barn med annat modersmål än svenska (%)	59,2	51,4	52,4
Andel personal med annat modersmål än svenska	66,7	62,3	65
Antal språk som talas av barnen	78	81	69
Antal språk som talas av pedagogerna	37	53	40

Analys

Att utöka antalet specialpedagoger har skapat mer likvärdiga förutsättningar för alla enheter i arbetet med barn i behov av särskilt stöd. Samarbetet mellan stödteam och enheter har påbörjats och arbetet fortsätter utvecklas under kommande år.

Alla förskolor har tillgång till legitimerade förskollärare dock saknar tre arbetslag förskollärare. Utvecklingsledare eller annan förskollärare på förskolan säkerställer planering av de målstyrda processerna i aktuella arbetslag. På samtliga tjänster som blir lediga på grund av ålderspension eller andra orsaker anställs förskollärare.

Den språkrikedom som finns hos medarbetare inom förskolan är både en tillgång och en utmaning. Detta är en styrka i förskolornas arbete med språkutveckling och modersmål men förvaltningen har samtidigt en utmaning i att stärka pedagogernas utveckling inom det svenska språket. Förvaltningen påbörjar under kommande år kompetensutveckling kring språk. Kompetensutvecklingen är kopplad till både flerspråkighet och språkutvecklande arbetssätt.

* Siffrorna för 2017 och 2016 är osäkra. För 2017 saknas statistik från SCB.

Självvärdering

Tabell 1: Pedagogisk miljö

	2018	2017	2016
Genomsnitt	3,7	3,6	3,3
Variation	2-5	3-5	3-3,6

Tabell 2: Skapande verksamhet och olika uttrycksformer

	2018	2017	2016
Genomsnitt	3,7	3,7	3,5
Variation	2-5	3,4-4	3,3-3,7

Tabell 3: Barns språkliga och kommunikativa utveckling

	2018	2017	2016
Genomsnitt	3,6	3,6	3,5
Variation	3-5	2-5	3,2-3,6

Tabell 4: Barns matematiska utveckling

	2018	2017	2016
Genomsnitt	3,5	3,8	3,5
Variation	2-5	3,6-4,1	3,2-3,8

Tabell 5: Naturvetenskap och teknik

	2018	2017	2016
Genomsnitt	3,6	3,6	3,4
Variation	2-5	3-5	3,2-3,8

Förskolorna arbetar till viss del olika med kvalitetsindikatorn. De flesta förskolor genomför självskattningen själva utan stöd av chef eller utvecklingsledare. Några enheter har en gemensam genomgång av materialet i kvalitetsindikatorn inför skattningen. Samtliga förskolechefer ger muntlig och/eller skriftlig återkoppling till arbetslagen. Dock ändras inga resultat av förskolechef. Utvecklingsarbetet för likvärdiga bedömningar i självskattningsverktyget är påbörjat.

Av 112 arbetslag är det ett arbetslag som inom flera områden inte uppnår nivå 3. Orsaker som anges är brist i teknik och kompetens kring arbetet med digitala verktyg samt svårighet att få till en pedagogisk miljö som tillgodoser alla barns behov.

För att komma vidare till nästa nivå anger olika orsaker. För några arbetslag anser ledningen att ökad kompetens och medvetenhet om uppdraget är orsaken till att arbetslagen skattar sig lågt. Andra orsaker är att vårdnadshavare inte involverats tillräckligt, att arbetet med teorier behöver stärkas samt kompetensutveckling kring programmering.

Skattningen skiljer sig till viss del åt mellan enheterna medan variationen i skattning mellan de olika områdena inom enheterna är mindre. Satsning på naturvetenskap i samband med det gemensamma temat syns inte på förvaltningens totala resultat, vilket är oförändrat från föregående år. Dock redovisar några enheter ett ökat resultat.

Analys

Genom att förskolorna har en tendens att skatta sig lägre i områden som inte stått i fokus bidrar det till sänkta resultat inom vissa områden. Arbetslagen kan göra en lägre självskattning än vad som är rimligt och det finns behov av en samsyn kring vad olika nivåer innebär. Ibland skattar sig förskolor lägre utifrån att ett visst kriterium inte är uppfyllt vilket får genomslag i form av ett sänkt resultat inom flera områden. Digitalisering är ett sådant område och här finns behov av kompetensutveckling. För att säkerställa

Kvalitetsredovisning förskola

Spånga-Tensta

22 (26)

likvärdighet kommer arbetet med likvärdiga bedömningar i självskattningsverktyget kvalitetsindikatorn fortsätta under kommande år. De enheter med högre andel förskollärare har generellt ett högre resultat i sin självskattning.

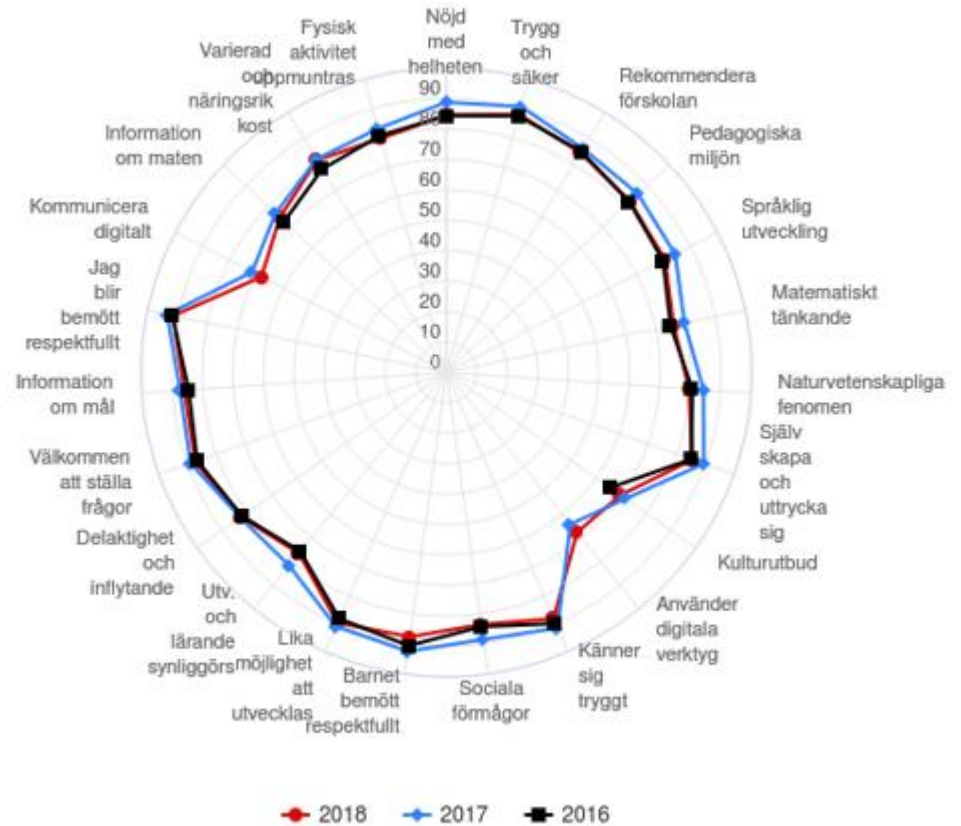
Förskoleundersökning

Svarsfrekvensen i årets undersökning var 79 procent vilket är samma resultat som 2017. Vårdnadshavare i Spånga-Tensta förskolor är mindre nöjda jämfört med 2017. Resultatet inom samtliga fem områden sjunkit vilket ligger i paritet med stadens resultat.

Tabellen nedan redovisar en jämförelse över hur index har förändrats sedan 2016 i Spånga-Tenstas förskolor jämfört med förskolor totalt i staden.

	Staden 2018	Spånga Tensta 2018	Spånga Tensta 2017	Spånga Tensta 2016
Sammanfattande omdöme	86	85	88	86
Utveckling och lärande	83	78	82	79
Normer och värden	89	88	91	87
Samverkan med hemmet	83	84	87	85
Kost, rörelse och hälsa	80	77	80	78

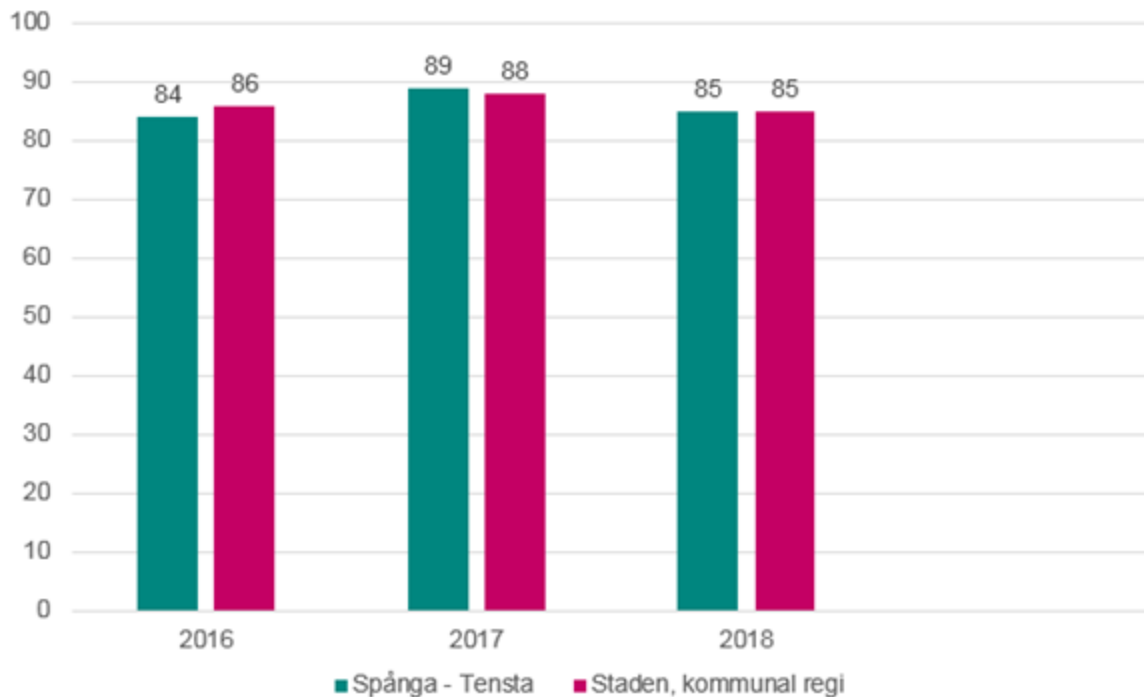
På tre av förskoleundersökningens 29 påståenden/frågor har Spånga-Tenstas förskolor näst högst index av alla stadsdelsområden i staden: *Mitt barns utveckling och lärande dokumenteras och synliggörs (77)* samt *Jag har möjlighet till delaktighet och inflytande i verksamheten (82)* samt *Jag känner mig välkommen att ställa frågor och framföra synpunkter på verksamheten (87)*.

Inom området *utveckling och lärande* finns störst differens mellan årets och föregående års resultat. Resultatet för indexområdet *utveckling och lärande* har sjunkit med fyra procentenheter från 82 (2017) till 78 (2018). Det påstående som ökat mest är *Jag upplever att mitt barn använder digitala verktyg/hjälpmedel i sitt lärande* från 64 (2017) till 68 (2018).

Inom stadsdelen finns variationer mellan enheter. Fyra av sju enheter har sjunkande resultat inom samtliga områden.

KF-indikator för stadsdelen och staden 2016-2018

Analys

En möjlig orsak till ett minskat resultat kan vara svårigheten att kommunicera förskolans arbetssätt till vårdnadshavare. Det gemensamma temat har under året haft stort fokus på konst och skapande varför andra läroplansområden kan uppfattats ha hamnat i bakgrunden. Förskolorna arbetar utifrån alla läroplanens områden men kan i sitt fokus på temat inte varit lika tydliga i sin information kring alla delar. Därför är kommunikation och information till vårdnadshavarna om förskolans undervisning ett utvecklingsområde.

Att resultatet kring digitalisering ökat kan bero på förskolornas arbete inför införandet av skolplattformen samt enheternas investering och fortbildning gällande digitala verktyg och arbetssätt. Under detta påstående finns dock flest vet ej svar. Verksamheten behöver arbeta vidare med att informera vårdnadshavarna kring det digitala arbete som pågår.

Vissa områden brottas med hög genomströmning av barn och vårdnadshavare på förskolorna och upplever att det har svårt att kommunicera förskolans uppdrag och verksamhet med vårdnadshavarna. Vårdnadshavare med flera barn på samma förskola uppger att de inte svarar på en enkät för varje barn vilket kan vara en orsak till låg svarsfrekvens.

Till viss del kan ett sjunkande resultat bero på byte eller förändring av chef eller ledningsfunktioner under senaste året lett till rörlighet eller oro hos personal något som påverkar kvaliteten på verksamheten för barn och vårdnadshavare.

Övriga underlag

Enheterna arbetar aktivt med att utveckla sin inre organisation och se över hur roller och funktioner kan komplettera varandra. I samband med resultatdialoger har det framkommit att förskolecheferna använder sig av arbetsätt och metoder som används i LG17 när de arbetar med strategiskt övergripande frågor på enhetsnivå.

Den kommunala utvärderingen visar att *förskollärarens möjlighet att planera, leda och fördela arbetet påverkas i hög grad av brist på kontinuitet och "kunskapsklyftor" i arbetslagen. Det framkommer att förskolecheferna tar liten hänsyn till dessa faktorer när de organiserar verksamheten.* I resultatdialogerna framkommer det att förskolecheferna ser en utmaning i att omstrukturera välfungerande arbetslag för att säkerställa kontinuitet och kunskapsluckor i ett annat arbetslag. Risk finns då för en icke önskad personalomsättning.

Förskolorna har enligt skollagen uppdraget att främja likabehandling och motverka kränkningar och diskriminering. Utifrån detta har förvaltningen under året reviderat de gemensamma rutinerna. Alla förskolor arbetar med aktiva åtgärder mot trakasserier och sexuella trakasserier. Dessa utvärderas och omarbetas årligen för att uppfylla aktuell lagstiftning. Antalet anmälningar om kränkande behandling inom förskolan har minskat. Enheterna har lyckats involvera vårdnadshavarna i olika stor utsträckning. En enhet involverar vårdnadshavarna i arbetet med likabehandlingsplanen genom att de för en dialog kring förskolans arbete i samband med revideringen av dokumentet.

Förskoleenheterna rapporterar och arbetar med synpunkter och klagomål utifrån ett stadsdelsövergripande dokument. Rapportering och analys sker i samband med tertial och verksamhetsberättelse. Förskolorna får ofta positiv respons på den pedagogiska verksamheten. Områden som får klagomål berör ofta organisation, bemötande och barngruppernas sammansättning.

Enheternas uppföljning av mål- och resultatstyrning, MoRs, har bidragit till enheternas bedömning av förskolans förmåga att leva upp till läroplanens mål och intentioner. Under året har utvecklingsgruppen påbörjat ett arbete med att se över MoRs-protokollen utifrån ett likvärdighets- och undervisningsperspektiv. Det har framkommit att protokollen skiljer sig åt samt att och att de behöver utvecklas för att synliggöra barns förändrade kunnande. En enhet har påbörjat detta arbete.

De har reviderat det veckovisa reflektionsprotokoll samt skapat en gemensam mall för barnens individuella dokumentationer. Båda dessa dokument har nu fått större styrning mot läroplanen och blivit tydligare när det gäller undervisning och barns expanderade lärande.

Den kommunala utvärderingen visar vidare att *läroplanen sällan konkret ligger till grund för planeringen av undervisningen på arbetslagsnivå, det vill säga att förskolläraren initialt i planeringen riktar arbetet gentemot läroplanens mål. I och med frågan i MoRs-protokollet Vilket lärande, utifrån läroplanen, ska undervisningen riktas mot?* stöds förskolläraren att i planeringen med arbetslaget rikta undervisningen mot de nationella målen.

I enheternas rapporter går barns förändrade kunnande tydligast att läsa ut kopplat till den skapande verksamhet, en del av det gemensamma temat. Förskolan behöver utveckla arbetet med att fånga upp barns förändrade kunnande inom samtliga områden i läroplanen.

Förskolans bedömning av hur väl barnen inkluderas i undervisningen fyller en viktig funktion med att säkerställa att alla barn synliggörs i samband med utvärdering och planering av undervisning. Dock ger förskolorna uttryck för en svårighet att avgöra huruvida barnen är inkluderade.

Analys

Resultaten visar att dokumentationer på alla nivåer kan utvecklas för att få fatt i alla resultat. Nedanstående frågor behöver diskuteras
Hur fångar förskolan barngruppens och barnets individuella förändrande kunnande kopplat till de läroplansmål vi stävar mot?
Hur synliggör enheterna och nämnden arbetet mot de nationella målen med stöd av verksamhetsplanen? Arbetet är påbörjat och förskolan problematiserar kring i vilken omfattning dokument och ramar måste vara lika för att uppnå en likvärdig förskola.

En orsak till att andelen anmälda kränkningar har minskat kan vara att förskolorna under året har arbetat aktivt med att motverka kränkande behandling.

Ett utvecklingsområde är fördjupade analyser kopplat till de synpunkter och klagomål som kommer in.